

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางนบุรี อำเภอปรางนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ครั้งนี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น เทศบาลตำบลปรางนบุรี อำเภอปรางนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปรางนบุรี อำเภอปรางนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-Test, One – Way ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ผู้เขียนสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางนบุรี อำเภอปรางนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางนบุรี อำเภอปรางนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบล เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบล เป็นอันดับ 2 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบล เป็นอันดับ 3 และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิดร่วมกับเทศบาลตำบล เป็นอันดับ 4 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบล เป็นอันดับสุดท้าย โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบล พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางนบุรี อำเภอปรางนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในเรื่องเข้า

ร่วมรับฟังหรืออ่านเอกสารการแสดงผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบล เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องการใช้สิทธิเพื่อขอคูหรือทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะของเทศบาลตำบล เป็นอันดับ 2 และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องเข้าร่วมประชุมรับฟังการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล เป็นอันดับ 3 และเรื่องสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง มีการนำมาพูด หรือเขียน หรือวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลกับคนในท้องถิ่น เป็นอันดับสุดท้าย

1.2 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิดร่วมกับเทศบาลตำบล พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในการคิดร่วมกับเทศบาลตำบลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านหรือร่วมการทำประชาพิจารณ์ในกิจกรรม/โครงการของเทศบาลตำบลที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตคนส่วนมากหรือสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกับเทศบาลตำบล เพื่อให้การพัฒนาสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เป็นอันดับ 2 และเรื่องร่วมเสนอความคิดเห็นในเรื่องบริการสาธารณะ เช่น การก่อสร้างถนน การจัดเก็บขยะ กิจกรรมประปา ฯลฯ เป็นอันดับสุดท้าย

1.3 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบล พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในเรื่องมีส่วนร่วมกับเทศบาลตำบลในการตัดสินใจเรื่องการสอดส่อง ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นให้ดีขึ้น เป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องมีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมรณรงค์ในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมให้คงอยู่สืบต่อไปที่เทศบาลตำบลจัดขึ้น เป็นอันดับ 2 เรื่องมีส่วนร่วมกับเทศบาลตำบลในการตัดสินใจเรื่องการสอดส่อง ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของท่านให้ดีขึ้น เป็นอันดับ 3 และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในเรื่องมีส่วนร่วมกับเทศบาลตำบลในการตัดสินใจพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้สมดุล ยั่งยืน เป็นอันดับสุดท้าย

1.4 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบล พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในเรื่องร่วมแสดงออกเพื่อต่อต้านหรือคัดค้านโดยสันติวิธี กรณีไม่เห็นด้วยกับออกกฎหมายหรือการออกเทศบัญญัติเทศบาลที่มีผลกระทบต่อคนส่วนมากในท้องถิ่น เป็นอันดับแรก รองลงมามีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเรื่องร่วมลงชื่อต่อเทศบาล

ตำบลเพื่อเสนอกฎหมายหรือร่างข้อบัญญัติ หรือข้อบังคับให้เทศบาลตำบลพิจารณาออกกฎหมายหรือข้อบัญญัติเทศบาลตำบลในเรื่องการคุ้มครองดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น เป็นอันดับ 2 และเรื่องร่วมแสดงออกเพื่อต่อต้านหรือคัดค้านโดยสันติวิธี กรณีไม่เห็นด้วยกับการใช้อำนาจของเทศบาลตำบลที่มีผลกระทบต่อคนส่วนมากในท้องถิ่น เป็นอันดับสุดท้าย

1.5 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบล พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในเรื่องเข้าร่วมในกิจกรรมของประชาคมหมู่บ้าน-ตำบล หรือของกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่นเป็นอันดับแรก รองลงมาเรื่องร่วมร้องทุกข์ในเรื่องการดำเนินงานหรือการใช้อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลที่เป็นไปโดยไม่ถูกต้องชอบธรรม เป็นอันดับ 2 เรื่องร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อ จัดจ้าง หรือกรรมการตรวจรับงานของเทศบาลตำบล เป็นอันดับ 3 และเรื่องร่วมลงชื่อถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลตำบล หรือนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี หรือเลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่งเป็นอันดับสุดท้าย

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามสถานภาพของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลปรางบุรีผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน เพศ อายุ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางบุรีไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางบุรีทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปรางบุรีทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี ในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยในภาพรวมประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษากับประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 จำแนกตามอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี ในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบล ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบล และด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยในภาพรวมประชาชนที่ว่างงาน/ไม่มีงานทำ กับประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และกับประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.5 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี ในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยในภาพรวมประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท กับประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท และกับประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.6 จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม

มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี ในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มลูกเสือชาวบ้าน กับประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม และกับประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม อสม. มีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.7 จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี ในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.8 จำแนกตามการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี ในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรมีการเปิด โอกาสให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ควรมีการรณรงค์หรือจัดกิจกรรมให้ประชาชน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ควรมีการให้การอบรมและทำความเข้าใจกับประชาชนในด้านบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และควรมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครอง

ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบล เป็นอันดับแรก โดยประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมของประชาคมหมู่บ้าน-ตำบล หรือของกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่น รองลงมา ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบล เป็นอันดับ 2 โดยประชาชนเข้าร่วมรับฟังหรืออ่านเอกสารการแถลงผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบล และใช้สิทธิเพื่อขอคู่มือหรือทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะของเทศบาลตำบล ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบล เป็นอันดับ 3 โดยประชาชนมีส่วนร่วมร่วมกับเทศบาลตำบลในการตัดสินใจเรื่องการสอดส่อง ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของท่านให้ดีขึ้น และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิดร่วมกับเทศบาลตำบล เป็นอันดับ 4 โดยประชาชนเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านหรือร่วมการทำประชาพิจารณ์ในกิจกรรม/โครงการของเทศบาลตำบลที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตคนส่วนมากหรือสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบล เป็นอันดับสุดท้าย โดยประชาชนได้ร่วมแสดงออกเพื่อต่อต้านหรือคัดค้านโดยสันติวิธี กรณีไม่เห็นด้วยกับออกกฎหมายหรือการออกเทศบัญญัติเทศบาลที่มีผลกระทบต่อคนส่วนมากในท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของเทพกาญจน์ เกียรติศิริ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การร่วมคิดร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล และการร่วมตัดสินใจร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนการร่วมดำเนินการร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล และการร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย เช่นเดียวกับรัชดาภรณ์ ทองถนอม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพานทอง ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดในเรื่อง การเดินขบวนเพื่อเรียกร้องหรือปกป้องผลประโยชน์ของชุมชน รองลงมาคือ การร่วมลงชื่อในแถลงการณ์หรือจดหมายร้องเรียนเพื่อคัดค้านหรือสนับสนุนโครงการที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม ส่วนเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นน้อยที่สุด คือ การชักชวนสมาชิกในครอบครัวญาติพี่น้อง และเพื่อนให้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ พิศวงศ์เทวัญ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม

ทางการเมืองของคนในชุมชนเมือง กรณีศึกษา 27 ชุมชน เทศบาลเมืองสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนในชุมชนเมือง กรณีศึกษา 27 ชุมชน เทศบาลเมืองสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมด้านการร่วมกิจกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ด้านการเมืองกับการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ส่งผลให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง หรือใช้ประชาธิปไตยในการบริหารท้องถิ่นเป็นเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามสถานภาพของประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

2.1 จำแนกตามเพศพบว่าโดยรวมและรายด้าน ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะเพศชายและเพศหญิงในปัจจุบันมีสิทธิเท่าเทียมกัน และมีส่วนร่วมทางการเมืองทัดเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ เพชรขาว (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า เพศ ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชดาภรณ์ ทองถนอม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยด้านเพศไม่มีความแตกต่างต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอพานทอง

2.2 จำแนกตามอายุพบว่าโดยรวมและรายด้าน ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้มีอายุที่สามารถใช้สิทธิทางการเมืองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกมินทร์ กุลเวชกิจ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ไม่มีความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า โดยรวมและด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบล ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้มีการศึกษาสูงจะมีความรู้ทางด้าน การเมืองได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกมินทร์ กุลเวชกิจ (2549 : ก) ได้ศึกษาเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าระดับการศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 จำแนกตามอาชีพพบว่า โดยรวม ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบล ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบล ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบล และด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบล ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเทพกาญจน์ เกียรติศิริ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัจจัยด้านอาชีพ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการรับรู้ในกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการร่วมตัดสินใจกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2.5 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า โดยรวมและด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบล ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนที่มีรายได้สูงและประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าจะให้ความสำคัญทางการเมืองที่มีความแตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชดาภรณ์ ทองถนอม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบ้านทอน จังหวัดชลบุรี พบว่ารายได้เป็นปัจจัยที่มีความแตกต่างต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอบ้านทอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ กาทิ่ง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการสมัครรับการเลือกตั้งหรือไม่สมัครรับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล มีความสัมพันธ์กับรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มพบว่า ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบล ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ สุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลหนองจ้อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรหรือกลุ่มจัดตั้งในชุมชนเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนพบว่า โดยรวมและรายด้าน ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรีไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาภิระ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า ปัจจัยด้าน ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

2.8 จำแนกตามการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่า โดยรวมและรายด้าน ประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรีไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาภิระ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลเมืองชลบุรี พบว่าการรับรู้ ข่าวสารทางการเมือง ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนแบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากข้อค้นพบของการวิจัย

1.1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบลเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบลเป็นอันดับ 2 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบลเป็นอันดับ 3 และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิดร่วมกับเทศบาลตำบลเป็นอันดับ 4 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบล

เป็นอันดับสุดท้าย เทศบาลตำบลปรางค์บุรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนดังต่อไปนี้

1.1.1 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการบริหารราชการในเทศบาลตำบล ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง มีการนำมาพูด หรือเขียน หรือวิพากษ์วิจารณ์ การปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลกับคนในท้องถิ่น

1.1.2 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในการคิดร่วมกับเทศบาลตำบล ควรให้โอกาสหรือเชิญประชาชนเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเรื่องบริการสาธารณะ เช่น การก่อสร้างถนน การจัดเก็บขยะ กิจการประปา ฯลฯ

1.1.3 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับเทศบาลตำบล ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมร่วมกับเทศบาลตำบลในการตัดสินใจพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมหรือนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้สมดุล ยั่งยืน

1.1.4 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบล ควรเปิดเวทีประชาคมให้ประชาชนได้ร่วมแสดงออกเพื่อต่อต้านหรือคัดค้านโดยสันติวิธี กรณีไม่เห็นด้วยกับการใช้อำนาจของเทศบาลตำบลที่มีผลกระทบต่อคนส่วนมากในท้องถิ่น

1.1.5 ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบล ควรยอมรับการที่ประชาชนร่วมลงชื่อถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหรือนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี หรือเลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทางการเมืองของผู้นำชุมชนในการปกครองท้องถิ่นของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้นำชุมชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์